

TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

BÁO CÁO HỌC THUẬT

NĂM HỌC 2022 – 2023

**XÂY DỰNG GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HOẠT ĐỘNG
GIÁO DỤC THỂ CHẤT CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT**

Người báo cáo: TS. Đỗ Tiến Thiết

Đơn vị: Bộ môn Giáo dục thể chất

Hà Nội; 12/2022

XÂY DỰNG GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC THỂ CHẤT CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

1. Đặt vấn đề

Giáo dục thể chất là một bộ phận của mục tiêu giáo dục toàn diện cho thế hệ trẻ, là môn học quan trọng và bắt buộc trong hệ thống giáo dục quốc dân. Nâng cao chất lượng hoạt động GDTC cho học sinh – sinh viên là góp phần đào tạo nguồn nhân lực phát triển toàn diện, không những có trình độ chuyên môn cao, tay nghề giỏi mà còn phải có nhiều sức khỏe, hoạt động thể lực bền bỉ nhằm đáp ứng cho sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Vì vậy GDTC là nội dung bắt buộc được quy định tại điều 41 - Hiến pháp nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam (2001). Chất lượng hoạt động GDTC ở trường Đại học Mỏ - Địa chất hiện nay đã có những chuyển biến, đổi mới đáng ghi nhận, song vẫn chưa xứng tầm với tốc độ phát triển và quy mô của nhà trường. Vì vậy cần có những giải pháp cụ thể, phù hợp với bối cảnh xã hội của nhà trường nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động GDTC ở Đại học Mỏ - Địa chất. Đó là một nhiệm vụ thiết thực và cấp bách cần phải tiến hành nghiên cứu và tổ chức thực hiện.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng hoạt động giáo dục thể chất của trường đại học Mỏ - Địa chất hiện nay.

Trong thời gian qua, trường Đại học Mỏ - Địa chất đã có những bước phát triển vượt bậc về mọi mặt, thu hút số lượng lớn sinh viên, học viên ở các tỉnh thành, ngành trong cả nước tham gia học tập và bồi dưỡng về chuyên môn, nghiệp vụ. Để có những thành quả trên, nhà trường đã không ngừng hiện đại hóa về cơ sở vật chất, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ giảng viên và khuyến khích hoạt động nghiên cứu khoa học – công nghệ trong nhà trường. Trong đó, đặc biệt chú trọng đến việc nâng cao chất lượng các chương trình giảng dạy qua việc thiết kế chương trình giảng dạy, xây dựng chương trình đào tạo theo chuẩn quốc gia nhằm đáp ứng nhu cầu nguồn nhân lực phát triển kinh tế - xã hội của địa phương và cả nước. Theo đó, hoạt động GDTC đã được lãnh đạo nhà trường quan tâm đầu tư và đạt được nhiều thành tích rất đáng khích lệ, thành tích thi đấu thể thao sinh viên tham gia thi đấu đạt thứ hạng cao tại giải sinh viên Hà Nội và toàn quốc. Bên cạnh những kết quả đã đạt được, hoạt động GDTC nhà trường cũng còn một số khó khăn và hạn chế như;

Thứ nhất, nhận thức về vai trò, vị trí và ý nghĩa của môn học GDTC trong chương trình đạo bậc đại học của các cấp quản lý cũng như sinh viên chưa xác đáng.

Thứ hai, chương trình đào tạo, kế hoạch đào tạo chưa thật sự thống nhất, phân bố nội dung chương trình, thời lượng dành cho hoạt động hướng dẫn thực hành còn ít, đặc biệt chưa tăng cường các hoạt động trải nghiệm, thực hành, thực tế cho sinh viên.

Thứ ba, đội ngũ giảng viên có chuyên môn cao, tập trung ở chuyên môn sâu, một số còn ít quan tâm rèn luyện thêm các môn thể thao là nguyên nhân ảnh

hường ít nhiều năng lực giảng dạy, động viên, thu hút, hướng dẫn sinh viên và đồng nghiệp cùng tham gia tập luyện.

Thứ tư, cơ sở vật chất phục vụ giảng dạy còn thiếu thốn chẳng hạn như chưa có nhà thi đấu đa năng, sân thi đấu các môn thể thao ngoài trời chưa đạt chuẩn, các dụng cụ phương tiện hỗ trợ luyện tập chưa đáp ứng nhu cầu,... Điều này làm ảnh hưởng rất lớn đến hiệu quả hoạt động GDTC chung của nhà trường.

2.2. Giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động giáo dục thể chất của trường đại học Mở - Địa chất

2.2.1 Nâng cao nhận thức về hoạt động Giáo dục thể chất trong nhà trường

GDTC là hoạt động bắt buộc trong chương trình đào tạo bậc đại học do Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định nhằm cung cấp kiến thức, kỹ năng vận động cơ bản, hình thành thói quen vận động thể dục, thể thao, nâng cao sức khỏe, phát triển thể lực tầm vóc và nhân cách của người lao động trong tương lai. Qua đó, cần thay đổi nhận thức về mục đích, vai trò, tác dụng của công tác giáo dục thể chất, thể thao trường học, trước hết là ở cấp lãnh đạo nhà trường, từ đó tạo sự lan tỏa trong toàn xã hội, nhìn nhận giáo dục thể chất, thể thao trường học đóng vai trò quan trọng, là hoạt động vận động không thể thiếu trong đời sống hàng ngày của mỗi học sinh, sinh viên.

Đối với cán bộ quản lý, giảng viên phải thực hiện đầy đủ, nghiêm túc theo kế hoạch, mục tiêu, yêu cầu và chương trình về công tác giáo dục thể chất qua việc đánh giá sơ kết, tổng kết các hoạt động sau mỗi năm học. Thường xuyên cập nhật thông tin, các văn bản của Bộ Giáo dục và Đào tạo, của nhà trường có liên quan đến hoạt động giáo dục thể chất nhằm triển khai và tổ chức hướng dẫn kịp thời đến sinh viên. Bên cạnh đó, giảng viên cần tích cực tham gia các hoạt động nghiên cứu khoa học, tham dự các khóa tập huấn về chuyên môn, nghiệp vụ nhằm không ngừng nâng cao năng lực chuyên môn và phương pháp sư phạm. Song song đó, nhà trường cần tổ chức thường xuyên, định kỳ các giải đấu thể thao như bóng đá, bóng chuyền, cầu lông, bóng rổ... để giúp cho giảng viên, sinh viên hiểu hơn về cách chơi, luật chơi nhằm nâng cao nhận thức về ý nghĩa và tác dụng của việc rèn luyện thể thao cũng như đánh giá được trình độ thi đấu và phong trào hoạt động thể thao trong nhà trường. Ngoài ra, giảng viên phải tích cực tập luyện tham gia các giải đấu thể thao các cấp nhằm học hỏi kinh nghiệm tổ chức các hoạt động thể thao trong và ngoài ngành.

Đối với sinh viên phải được cung cấp đầy đủ thông tin về chương trình môn học, phương thức đăng ký môn học, phương pháp học tập, nội dung và hình thức đánh giá kết quả học tập môn giáo dục thể chất chính khóa. Bên cạnh đó, các em được giới thiệu đầy đủ các thông tin về hoạt động các câu lạc bộ thể thao ngoại khóa, câu lạc bộ thể thao giải trí, cũng như kế hoạch tổ chức các giải đấu thể thao sinh viên trong và ngoài trường vào đầu mỗi năm học. Từ đó, giúp sinh viên có thái độ tích cực, nâng cao tính tự giác trong học tập, tham gia rèn luyện thể chất thường xuyên, khắc phục những nhận thức sai lệch về hoạt động giáo dục thể chất trong nhà trường.

2.2.2 Chủ động xây dựng chương trình, kế hoạch giảng dạy

Chương trình môn học Giáo dục thể chất đã được Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành theo Thông tư số 25/2015/TT-BGDĐT ngày 14/10/2015, trong đó quy định về yêu cầu khối lượng kiến thức của chương trình môn học Giáo dục thể chất mà người học cần tích lũy tối thiểu là 3 tín chỉ. Mục tiêu của Chương trình môn học Giáo dục thể chất nhằm cung cấp kiến thức, kỹ năng vận động cơ bản, hình thành thói quen luyện tập thể dục, thể thao để nâng cao sức khỏe, phát triển thể lực, tầm vóc, hoàn thiện nhân cách, nâng cao khả năng học tập, kỹ năng hoạt động xã hội với tinh thần, thái độ tích cực, góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục toàn diện. Trên cơ sở đó, nhà trường phải tiến hành xây dựng và phê duyệt chương trình Giáo dục thể chất bao gồm 3 tín chỉ (90 tiết trong đó 09 tiết lý thuyết và 81 tiết thực hành). Tuy nhiên, thời lượng dành cho tín chỉ giáo dục thể chất hiện nay là không phù hợp, dẫn đến việc hướng dẫn các kỹ năng vận động cơ bản, kỹ thuật chuyên môn, thực hành thi đấu còn nhiều hạn chế ảnh hưởng không ít đến hoạt động thi đấu thể thao trong sinh viên, số lượng giải đấu ngày một ít và kém ganh đua, trình độ thi đấu chưa thật sự xứng tầm. Vì vậy, cần có những cải tiến, điều chỉnh lại thời lượng chương trình môn học, cân đối lại các nội dung giữa lý thuyết và thực hành một cách khoa học, phù hợp hơn nữa đối với đặc thù của môn học.

Bên cạnh hoạt động giảng dạy chính khóa, cũng phải xây dựng và chủ động công bố kế hoạch thể thao ngoại khóa dành cho sinh viên, tích cực đề xuất tổ chức giải đấu thể thao sinh viên các cấp lên nhà trường xét duyệt, cùng với đó là tích cực kêu gọi và tranh thủ được nguồn tài trợ hướng đến tổ chức thêm giải thể thao sinh viên theo hình thức xã hội hóa giáo dục.

2.2.3 Xây dựng đội ngũ giảng viên giáo dục thể chất đảm bảo về số lượng và chất lượng

Trong sự nghiệp giáo dục và đào tạo nói chung, hoạt động giáo dục thể chất nói riêng, đội ngũ giảng viên là một trong những nhân tố có ý nghĩa quyết định đến chất lượng giảng dạy môn học. Muốn nâng cao chất lượng giảng dạy cần phải tập trung vào công tác đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn nhằm chuẩn hóa đội ngũ giảng viên giáo dục thể chất đủ về số lượng, đảm bảo về chất lượng nhằm đáp ứng nhu cầu đổi mới phương pháp giảng dạy hiện nay. Bên cạnh đó việc trang bị thêm kiến thức về đổi mới phương pháp dạy học, khoa học về lý luận dạy học thì giảng viên Giáo dục thể chất cần tích cực tự rèn luyện thể chất, thường xuyên tham gia tập luyện, tìm hiểu thêm về cách chơi và luật chơi ở các môn thể thao ngoài chuyên ngành được đào tạo, làm phong phú thêm mặt kiến thức và am hiểu hơn về các môn thể thao. Qua đó có khả năng hướng dẫn, thu hút được nhiều sinh viên cũng như đồng nghiệp cùng tích cực tham gia rèn luyện thể thao nhằm tăng cường sức khỏe. Vì vậy phát triển đội ngũ giảng viên là một yêu cầu tất yếu, khách quan, là yếu tố cơ bản trong hoạt động dạy - học, quyết định đến chất lượng, hiệu quả việc thực hiện mục tiêu chương trình môn học.

2.2.4 Đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ công tác giảng dạy

Một trong những vấn đề góp phần quan trọng, ảnh hưởng đến chất lượng giảng dạy bộ môn GDTC là cơ sở vật chất, các phương tiện hỗ trợ cho quá trình dạy và học.

Hiện nay, những điều kiện nêu trên mới chỉ dừng lại ở mức độ đáp ứng được một phần yêu cầu với môn học. Một trong những nội dung cấp thiết hiện nay là việc nhà đầu tư nhà tập đa năng, sân tập luyện thi đấu ngoài trời đảm bảo chất lượng, trang bị phòng truyền thống hay (phòng học chức năng) để trưng bày những hình ảnh tư liệu, vinh danh các thế hệ sinh viên đã có công góp sức cho hoạt động thể của nhà trường. Đồng thời, trang bị thêm những phương tiện cần thiết nhất, bổ sung các loại giáo trình, sách báo, tài liệu tham khảo trong hệ thống thư viện là vô cùng cần thiết; đặc biệt là các loại tài liệu tham khảo phải được cập nhật thường xuyên, đảm bảo việc khai thác thông tin trên các phương tiện truyền thông đại chúng. Cùng với đó, tích cực đổi mới phương pháp, ứng dụng các tiến bộ khoa học - công nghệ vào giảng dạy, tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin vào quá trình giảng dạy để tăng tính hấp dẫn của môn học.

3. Kết luận

Để đáp ứng mục tiêu phát triển toàn diện thể hệ trẻ, việc nâng cao chất lượng hoạt động GDTC trong trường đại học là một việc làm cần thiết. Thực trạng giảng dạy GDTC tại trường Đại học Mở - Địa chất hiện nay còn chưa cao do nhiều yếu tố tác động từ sự thay đổi chương trình đào tạo, ý thức học tập và thể lực của sinh viên cũng như trình độ của giảng viên. Để góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động Giáo dục thể chất, báo cáo đề ra 04 biện pháp bao gồm: Nâng cao nhận thức về hoạt động Giáo dục thể chất trong nhà trường; chủ động xây dựng chương trình, kế hoạch giảng dạy; xây dựng đội ngũ giảng viên giáo dục thể chất đảm bảo về số lượng và chất lượng; đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ công tác giảng dạy. Các biện pháp này có mối quan hệ với nhau và cần được tiến hành đồng bộ, trong đó, việc xây dựng, kiện toàn đội ngũ giảng viên đủ về số lượng, đảm bảo về trình độ, có chất lượng chuyên môn nghiệp vụ được coi là trọng tâm. Thực tế cũng cho thấy, giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động giáo dục thể chất là một vấn đề lớn, khó khăn và phức tạp, đòi hỏi nhiều công sức và trí tuệ cả tập thể và cần có thời gian, cũng như lộ trình cụ thể.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Lê Văn Lãm (2008), *Giáo trình thể dục thể thao trường học*, Nxb Thể dục thể thao.
- [2] Phạm Đình Tâm (2014), *Một số biện pháp quản lý hoạt động Giáo dục thể chất ở trường Đại học Tài Nguyên và Môi Trường Hà Nội*, Tạp chí Giáo dục số 333, kỳ 2/2014.
- [3] Thông tư số 25/2015/BGDĐT ngày 14/10/2015 Quy định về chương trình môn học Giáo dục thể chất thuộc các chương trình đào tạo trình độ đại học.

